

PRAŽSKÝ

04*2026

přehled

KULTURNÍCH POŘADŮ

74. ročník

S námi máte přehled!

CHVALSKÝ ZÁMEK

DEPO2015

Komisa pro Váš klubovnu
Rothlehner
pracovní plošiny

SEZÓNA
RESTAURACE

www.chvalskyzamek.cz
www.depo2015.cz

CESTA KOLEM SVĚTA

za 80 dní

*Rodinná interaktivní expozice s prvky
únikové hry na Chvalském zámku*

20. 3.–4. 10. 2026

Portál pražské kultury

S námi máte přehled

www.prazskyprehled.cz

Milí čtenáři,

čas je sice pojem abstraktní, ale ohraničuje většinu lidského konání. Někteří filosofové dokonce soudili, že pokud o něm nehovoříme, tak neexistuje. Přeberte si to sami, ale všichni máme určité neustálé pocít, že se nám času nedostává a přáli bychom si ho více a více. Nenasytost však končívá špatně, takže na přání raději zapomeňme a využijme nám daný čas, jak

nejlépe můžeme. Kultura nám ho jistě vyplní kvalitně.

V dubnu bych vás nejprve ráda pozvala na velikonoční koncert v bazilice sv. Jakuba na Starém Městě, který pořádá Svatojakubské Audite Organum. Odehraje se v neděli 5. dubna a účinkovat budou sopranistka Tereza Mátlová, trumpetista Walter Hofbauer a na varhany zahraje Petr Čech. Kvalitní program zaručí sváteční prožití velikonočního dne.

Dalším působivým zážitkem určitě bude koncert barokního souboru Collegium 1704 v Rudolfinu, který se uskuteční 21. dubna. Zazní na něm Oratorium San Giovanni Battista od italského skladatele Alessandra Stradelly. Příběh Jana Křtitele a Salome ztvárňuje s velkou působností a melodickou invencí.

V Uměleckoprůmyslovém museu připravili výstavu o váze, jako o jednom z nejdéle přetrvávajícím dokladu lidské kultury. Tento předmět provází lidstvo od prehistorických dob až do současnosti. Přijďte se poučit o vývoji tohoto fenoménu výtvarného a užitého umění. Expozice bude otevřena od 30. dubna.

Pro celou rodinu mohou doporučit novou interaktivní zážitkovou výstavu v Chvalském zámku, která byla inspirována románem Julese Verna Cesta kolem světa za 80 dní. Pod stejným názvem ji budete moci navštívit až do začátku letošního října. Čeká na vás dobrodružné putování na konci 19. století.

Posledním tipem bude návštěva druhé nejkrásnější historické zahrady v Evropě. Vrtbovská zahrada na Malé Straně vás zve na jarní slavnostní nasvícení 9. dubna, kdy bude otevřena mimořádně až do 22 hodin.

Přeji všem našim čtenářům inspirující kulturní zážitky.

Alice Braborcová, odpovědná redaktorka

rozhovor	2
Ivan Fíla	
redakce zve	3
Kytky Václava Špály na Kampě 230 let Národní galerie Praha	
architektura	4
Za poklady pražské architektury Jižní zahrady Pražského hradu	
knížní tipy	5
archeologie	6
KAM s Vojtěchem Kašparem za památkami	
pražská kultura před 67 lety	8
ohlédnutí Václav Cigler	9
kalendárium	10
divadla	16
hudba, film	22
galerie, výstavy	28
muzea, památky	32
Legiovlak – nejúspěšnější pojízdné muzeum v republice	40
zážitky	42
křížovka, soutěž, výherci	44

PRAŽSKÝ PŘEHLED

kulturních pořadů

měsíčník, ročník LXXIV

vydává: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3 | IČ: 04892232 | tel.: +420222944816-7 | mobil: +420602223279 | e-mail: redakce@kamocesku.cz | www.kamocesku.cz | ISSN 0862-9293

grafický design: KAM po Česku

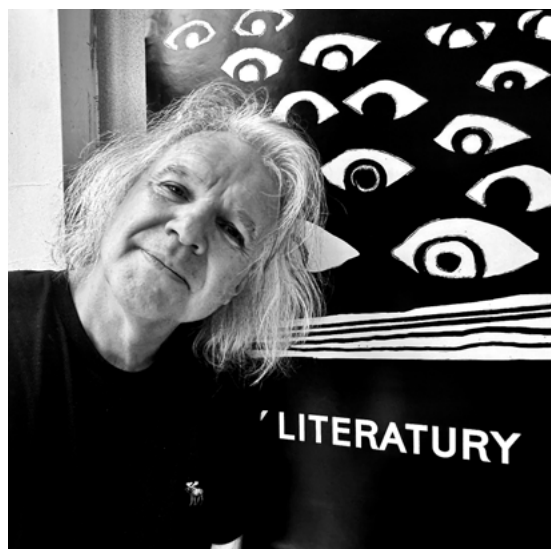
distribuce: elektronicky, zajišťuje redakce

předplatné: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

foto na titulní straně: © Chvalský zámek

Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel. Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena.

© Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Svoboda je mi nade vše

rozhovor s Ivanem Fílou

Český filmový režisér, scenárista, spisovatel a fotograf Ivan Fíla studoval film a fotografii na Fachhochschule v Kolíně nad Rýnem, později působil jako fotograf v Hongkongu, Bangkoku a New Yorku a zároveň jako novinář a dokumentarista pro Frankfurter Allgemeine Zeitung. K jeho nejvýznamnějším dílům patří hrané filmy *Lea* a *Král zlodějů*, romány *Muž, který stál v cestě*, *Rytec kamejí* nebo *Stromy do nebe*. Za svou nejnovější knihu *Tisíc očí* získal cenu *Knihy roku Deníku N* v hlasování čtenářů.

Jste muž mnoha dovedností, povolání a zkušeností. Mohl byste vybrat jednu oblast, která Vás nejvíce naplňuje?

Všechny moje profese mě naplňují a vzájemně se doplňují, ať už jako režisér, scenárista, spisovatel nebo fotograf. V posledních letech se nejsvobodněji cítím jako literát a fotograf. Pocit tvůrčí svobody je mi nade vše.

„Dělám vše s maximálním nasazením, každou svou práci, každé dílo, jsem v tomto směru perfekcionista.“

V 70. letech jste se rozhodl pro emigraci. Jak zpětně hodnotíte tento přelomový okamžik svého života?

Velmi pozitivně. Mohl jsem vystudovat vysokou školu, což mi v tehdejší komunistickém Československu nebylo umožněno, žil jsem v různých zemích, poznal různé kultury a v Německu jsem dostal možnost točit filmy a psát scénáře své volby, které mi otevřely cestu do světa.

V zahraničí jste uspěl jako režisér, scenárista a fotograf. Čeho si nejvíce vážíte?

Jsem za vše, čeho jsem dosáhl, vděčný.

Ke konci minulého roku Vám vyšla zásadní kniha, rodinná saga *Tisíc očí*, které jste se věnoval s velkým osobním nasazením. Jste s konečnou podobou románu spokojený?

Kdybych nebyl spokojený, nepustil bych ji do světa. Dělám vše s maximálním nasazením, každou svou práci, každé dílo, jsem v tomto směru perfekcionista. Ano, *Tisíc očí* je pro mne zásadní román, před pár dny čtenáři oceněný jako *Knihy roku*

Román *Tisíc očí*, 2025

Deníku N, a to že se z románu i audioknihy staly bestsellery, mě utvrzuje v tom, že ty dva a půl roku psaní v odloučení na konci světa v Bílé Vodě, bylo správné rozhodnutí.

Doporučil byste, prosím, našim čtenářům nějakou zajímavou kulturní akci, či se podělil o zážitek?

Jezdím nyní hodně po besedách a autorských čteních, starám se také o překlad svého románu do němčiny, o kontakty se zahraničními nakladatelstvími, připravuji divadelní dramtizaci *Tisíce očí* a mám v plánu napsat nový román, takže kulturní akce mě trochu míjejí. Velmi mě ale zaujal autorský film *Milost* režiséra Paola Sorrentina s Toni Servillem v hlavní roli, mým oblíbeným hercem, kterého jsem měl možnost v Neapoli osobně poznat a fotografovat ho. Navíc máme spolu ještě filmové plány.

Velice děkuji za rozhovor a přeji úspěch všem vašim dalším tvůrčím počínům.

Alice Braborcová

Pražský křest knihy *Tisíc očí* s Miroslavem Donutílem, Pavlem Křížem, Tatjanou Medveckou, senátorem, historikem a děkanem Masarykovy university Stanislavem Balíkem, poslankyní a starostkou Jeseníku Zdeňkou Blištanovou a nositelem Ceny Evropské unie za podporu umění Petrem Vopelkou.

foto © archiv Ivana Fíly

Kytky Václava Špály

rozkvétají na Kampě

Květinová zátiší patří k nejznámějším motivům tvorby Václava Špály, přesto jim dosud nebyla věnována samostatná výstava. Museum Kampa nyní představuje výběr z jeho malovaných kytic, které vznikaly mezi 20. a 40. lety minulého století.

Výstava „Kytky“ nabízí soustředěný pohled na jednu z nejcharakterističtějších poloh Špálovy tvorby. Květinová zátiší tvoří nejrozsáhlejší část jeho díla, vzniklo jich téměř osm set. Vystavený soubor přibližně osmdesáti maleb z veřejných i soukromých sbírek ukazuje, jak se tento zdánlivě tradiční motiv proměňoval během dvou desetiletí Špálovy tvorby. Autorovy kytice nejsou jen dekorativním motivem. Malíř v nich zkoumal možnosti barvy, kompozice i malířského gesta. Květiny ve vázách či džbánech se proměňují v dynamické a barevné struktury, v nichž se střetává výrazná modř, sytá červeně i kontrasty světla a stínu. Právě v těchto obrazech se naplno projevuje Špálův osobitý rukopis, spojující moderní malířské principy s citlivým pozo-

Vlastní podobizna, jak maluju, sedím, modré, 1931, Galerie hlavního města Prahy

Kytky ve džbánu: tulipány, narcisy, kosatce, bez růžový, 1928, Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem

rováním každodenních předmětů. Výstava zároveň připomíná, že Špála své obrazy systematicky evidoval a sám hodnotil. Některé z kytic označil jako zvláště cenné a ty dnes patří k vrcholům jeho tvorby. Expozice tak umožňuje sledovat nejen proměny motivu květin, ale i malířův vlastní vztah k jeho dílu – od raných kompozic dvacátých let až po pozdní obrazy z období druhé světové války.

-Petmatz-

230 let Národní galerie Praha

Ve Veletržním paláci se otevřela výstava NGP 230 let, která představí historii instituce a její osobnosti a nabídne sedmdesát děl i historické fotografie. Další menší výstavy se věnují Jiřímu Kolářovi a Generaci Z.

Instalace Moderní galerie, po roce 1936, Národní galerie Praha

V únoru 2026 uplynulo 230 let od založení Společnosti vlasteneckých přátel umění, která si v roce 1796 vytkla za cíl „znovuvydvížení umění a vkusu“, a to založením veřejně přístupné galerie a umělecké školy. Díla získaná právě tímto spolkem dodnes tvoří základ sbírek Národní galerie

Praha. Výstava nabízí v deseti kapitolách průřez dějinami instituce od roku 1796 do současnosti. Obsahuje přibližně 70 exponátů ze všech pěti sbírek NGP od obrazů Norberta Grunda, Josefa Mánesa, Jakuba Schikanedera, přes díla Františka Kupky, Pabla Picassa, Toyen, Mikuláše Medka až po Michaela Rittsteina a Krištofa Kinteru. Přehlídka je koncipována jako stručná, přehledná „výsta-

Bienále UMPRUM – Generace Z

Jiří Kolář, X. Bienal de São Paulo

va ve výstavě“, přístupná i zahraničním návštěvníkům, kteří se s historií české instituce setkávají poprvé.

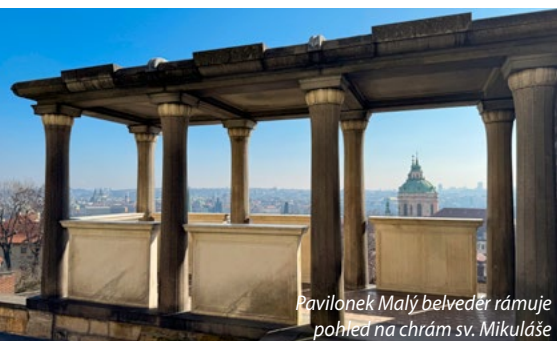
Ve spolupráci NGP a UMPRUM se také zahajuje výstava věnovaná nejmladší generaci tvůrců pod názvem Bienále UMPRUM: Generace Z. Představuje práce pětadvaceti autorů a autorek napříč ateliéry – od architektury, designu a grafiky po volné umění, animaci či teorii. Program doplní menší výstavní projekt připomínající mezinárodní úspěch Jiřího Koláře na bienále v São Paulu v roce 1969. Společným jmenovatelem expozicí je proměna umění i samotné instituce v čase.

-aba-

Za poklady pražské architektury

Jižní zahrady Pražského hradu

Svah pod hradními paláci skrývá jeden z nejpůsobivějších souborů zahradní architektury v Praze. Jižní zahrady získaly svou dnešní podobu především ve 20. letech 20. století, kdy architekt Jože Plečnik proměnil někdejší zanedbaný prostor v promyšlenou kompozici teras, schodišť a drobných staveb otevřených panoramatu města.

Pavilonek Malý belveder rámuje pohled na chrám sv. Mikuláše

Pavilon Bellevue

Levující kamenná mísa, jejíž instalace si vyžádala rozebrání části hradební zdi

Býčí schodiště propojuje zahrady s III. nádvořím Pražského hradu

Zahrady jsou promyšlenou architekturou teras, symbolů a výhledů na Prahu.

vody a vyhlídkou na střechy Malé Strany. Původní barokní kašnu z první poloviny 18. století z kompozice Rajske zahrady odstranil a přenesl ji do horní části sousední zahrady Na Valech. Za řadou stříhaných habrů se prostor otevírá do rozlehlější části jižních zahrad, kde Plečnik snížil obrannou zeď a otevřel svah směrem k městu. Vznikla tak dlouhá promenáda s travnatými plochami, mlatovými cestami a několika vyhlídkovými místy. Na slunných svazích se nachází také menší vinice, která zde připomíná historickou tradici pěstování révy na jižních svazích Pražského hradu. Do zahrady Na Valech se vstupuje monumentálním Býčím schodištěm ze třetího hradního nádvoří, pojmenovaným podle bronzových plastik býků, které zdobí jeho vstupní portikus. Podél promenády stojí drobný belveder s mozaikovou podlahou a opuková pyramida inspirovaná římskou Cestiovou hrobkou. Nedaleko se nachází vyhlídkový pavilon Bellevue, stavba s toskánskými sloupy, orientovaná k panoramatu města. Níže ve svahu je

Ozdobné prvky typické pro architekturu Jože Plečnika na hradební zdi

Herkulova kašna a půlkruhová vyhlídková terasa, odkud se Praha otevírá téměř jako na divadelním jevišti. V zahradách se nachází také ptačinec a malé alpinium. Cesta pak pokračuje až k Opyši, jednomu z nejstarších míst hradního návrší, kde stálo přemyslovské hradiště již v 9. století. Závěr areálu tvoří Moravská bašta, kterou Plečnik výrazně upravil. Dominantou místa je štíhlý žulový sloup zakončený iónskou hlavici. V době první republiky, kdy zahrady ještě nebyly veřejnosti přístupné, zde prezident Masaryk u žulového stolu v neformální atmosféře rozmlouval se svými hosty. Otevírá se odtud pohled na tok Vltavy i východní část města a kompozice zahrad se zde uzavírá v působivý celek.

Petra Matznerová

Ivan Fíla

Tisíc očí

Román Tisíc očí, inspirovaný skutečnými událostmi, je napínavá rodinná sága, mapující období od druhé světové války až do současnosti. Sugestivní příběh o hledání vlastní identity, vině a trestu, pomstě a odpuštění nás zavede do pekla koncentračních táborů, rozbombardovaných německých měst, komunistických gulagů, do drsné a zádumčivé krajiny Jeseníků i luxusního světa mezinárodního jet setu. Přiblíží nám nitra zločinců i jejich obětí, nezdolnou touhu po životě, spravedlnosti a vykoupení. Kdy se stává z pomsty odpuštění? Je pykat naživu horší než smrt? Dřímá v každém z nás potenciální vrah? Jaké má následky propojení posttotalitní oligarchie s „nezávislou“ justicí? A jak do příběhu vstupují herečka Kim Novak, hvězda Hitchcockova Vertiga, slavný spisovatel Graham Greene či lovec nacistů Simon Wiesenthal? Existenciální drama s prvky mystického thrilleru se svým originálním vypravěčským stylem vymyká jakékoli jednoznačnosti a žánrovému klíší. Ivan Fíla vytvořil moderní evropský román – trpké svědectví o minulosti, která stále formuje naši přítomnost. Autorem vizuálního doprovodu textu je Jiří David. Román získal ocenění Kniha roku Deníku N ve čtenářském hlasování v kategorii beletrie.

Ivan Fíla (*1956) je filmový režisér, scenárista, spisovatel a fotograf. Studoval film a fotografii na Fachhochschule v Kolíně nad Rýnem. Později působil jako fotograf v Hongkongu, Bangkoku a New Yorku a zároveň jako novinář a dokumentarista pro Frankfurter Allgemeine Zeitung.

cena: 598 Kč
www.jota.cz

Jaroslav V. Mareš

Zbytečná záhada – smrt Jana Masaryka

Případ smrti Jana Masaryka je jednou z našich nejdiskutovanějších záhad. Přitom jde o záhadu naprosto zbytečnou. Jan Masaryk zemřel náhle v době, kdy se komunisté ujímali moci. Jeho smrt okamžitě označili za sebevraždu a veřejnost jim neuvěřila. „Lžou nám, protože v tom mají prsty, takže ho zavraždili.“ Logický závěr se na mnoho let stal pastí. Jakmile se vyšetřování znovu otevřelo, objevili se „svědci“. Někteří chtěli být slavní a zajímaví. Jiní chtěli prostřednictvím vykonstruovaných výpovědí pomoci domnělé pravdě. Tragická událost zafungovala jako dokonalý generátor nesmyslů. Vydalo nakladatelství Universum.

cena: 499 Kč
www.luxor.cz

Magdalena Wagnerová

Tajuplné hory a vrchy v Čechách a na Moravě

Bájný Vyšehrad, Dračí hora, památný Třemšín, mračný Čerchov či Hromová hora. Říp jako národní symbol, Kozákov jako náruč drahokamů, Radhošť jako sídlo bohů. Zakletá princezna, Černá paní nebo Spící panna, hory pod křídly netopýrů, ochranou čarodějů a tíhou starých legend. V naší zemi snad není kopce, ať už se jedná o vysoké hory anebo mírnější vrchy, který by neskrýval nějaké tajemství – a pokud ne přímo tajemství, tak alespoň příběh, jenž odedávna zasahoval do života lidí, žijících v jeho blízkosti. Tyto příběhy přitahují pozornost dodnes, a pokud se po jejich stopách vydáme k vrcholům těchto krajinných dominant, mohou nám cestu jedinečně zpříjemnit.

cena: 399 Kč
www.plotknihy.cz

Jan Amos Komenský

Orbis Pictus – Svět v obrazech

Omalovánky ke slavné obrazové učebnici Orbis pictus od Jana Amose Komenského vychází ve výběru a s ilustracemi Františka Petráka. Jedinečná hra v Komenského učebnice byla poprvé vydána dvojjazyčně v Norimberku v roce 1658 a ve variantě s češtinou vyšla v Levoči roku 1685 jako jeden z prvních příkladů výchovné dětské ilustrace na našem území. Texty jsou ponechány v poetickém přepisu tehdejší češtiny, aby vyzněla jejich původnost.

cena: 268 Kč
www.meander.cz

Peter Wohlleben

Moudrost lesa

Les umí dostat z lidí to nejlepší! Romantický hvězda – hluboké ticho, vůně mechu a pryskyřice, ševelení v korunách stromů: představujete si les také tak? Tato nádherná místa se stávají vlivem lidské chamtivosti a znečišťování čím dál vzácnějšími. Autor nám ukazuje, že pevnější a zdravější vztah s přírodou kolem nás je uskutečnitelný, a především potřebný. Křehký ekosystém lesa, v němž spolu rostliny komunikují a navzájem si pomáhají, můžeme chránit i my.

cena: 369 Kč
www.knihykazda.cz

Severní bok Juditina mostu tvořený rozměrnými pískovcovými kvádry v suterénu domu č. p. 77. Foto M. Frouz, 2012 © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

KAM s Vojtěchem Kašparem za **památkami** donedávna **ukrytými v zemi**

Pozůstatky Juditina mostu na malostranském břehu

Vltavu v blízkosti dnešního Karlova mostu bylo v raném středověku možno přeplout přívozy či klárovským brodem spojujícím podhradí Pražského hradu s kupeckými stezkami vedoucími východním směrem z pražské kotliny či pozdějším Ungeltem, centrem dálkového obchodu na pražském pravobřežní u Staroměstského náměstí. Patrně již v 9. a bezpochyby v 10. století zde vznikl dřevěný most. Jeho pozůstatky v podobě kůlů ojediněle nacházíme na vltavském dně a po jeho mostovce bylo dle písemných pramenů převáženo tělo sv. Václava ze Staré Boleslavi na Pražský hrad v roce 938.

Pozůstatky staršího dřevěného mostu byly odkryty při opravě Karlova mostu po povodni v roce 1890 a most navazoval na širokou dřevěnou komunikaci probíhající přibližně ve směru dnešní Mostecké ulice. Dřevěný most byl pochopitelně vystaven pravidelným povodním a po jedné z větších povodní v roce 1157 byl těžce poškozen. Proto bylo přistoupeno k výstavbě kamenného románského mostu, který byl dokončen v roce 1172. Podle kanovníka Pražského kostela Vincentia jej postavili královně Juditě, manželce českého krále Vladislava II., během pouhých tří let snad italsí stavitelé, ale nelze vylou-

„Další pozůstatky Juditina mostu nacházíme i na staroměstském břehu, kde jsou ukryty v areálu kláštera křižovníků na konci Karlova mostu, těm však budeme věnovat pozornost někdy příště.“

Druhá a nová vrstva povrchu Juditina mostu v přízemí domu č. p. 77 z tvrdých diabasových kamenů. Foto M. Frouz, 2007 © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

Odstupňované pískovcové zábradlí Juditina mostu v přízemí domu č. p. 77. Foto M. Frouz, 2012. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

Kompletně dochovaný mostní oblouk Juditina mostu v suterénu domu č. p. 78. Foto M. Frouz, 2012 © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

čit rovněž účast stavební huti pracující v té době na výstavbě Strahovského kláštera. Kamenný most mohl být inspirován vlastními zážitky Vladislava II. z tažení po severní Itálii, jehož se zúčastnil i třináctý pražský biskup Daniel I., který bývá rovněž považován za jednoho z možných hybatelů výstavby.

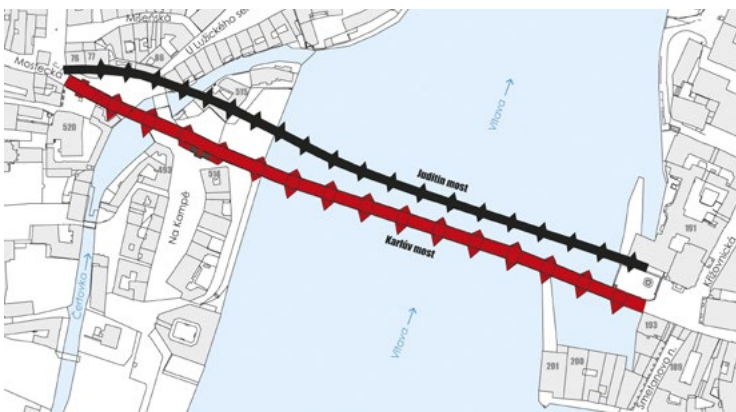
Iniciátorem a především donátorem stavby nepochybně byl Vladislav II., přičemž jeho žena údajně převzala nad jeho stavbou záštitu. I z tohoto důvodu most později dostal její jméno. Jednalo se

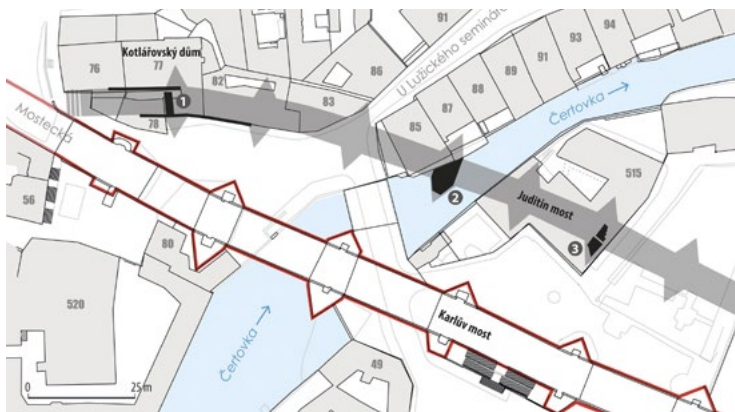
Pohled z Karlova mostu na vysoké jižní křídlo Kotlářovského domu se žlutou fasádou, za níž částečně vystupuje šedá hmota severního křídla domu. Foto Vojtěch Kašpar, 2017

Model poničeného Juditina mostu v době výstavby mladšího Karlova mostu. Fotografie modelu umístěného v Muzeu Karlova mostu. Foto J. Hlavatý. © Muzeum Karlova mostu

Průběh nejstarších pražských kamenných mostů zakreslený do současné katastrální mapy. Podle J. Podlisky, kresba S. Babušková. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

Vyznačení průběhu malostranské části Juditina mostu (šedě) s dochovanými částmi (černě). 1 – pozůstatky mostního oblouku, mostovky a dlažby v domě č. p. 77; 2 – torzo pilíře mostu v korytě Čertovky; 3 – pozůstatky pilířů pod domem č. p. 515. Podle J. Podlisky, kresba S. Babušková. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

Torzo dřevěného základového roštu jednoho z pilířů Juditina mostu objevený potápěči Poříčího oddílu Policie ČR. Foto P. Slezák, 2010. © Kapr Divers

Judita Durynská (1135 – mezi 1210–1215), dle soudobého kronikáře Vincentia „paní vzrůstem a krásou takřka nad lidskou podobu vynikající“, byla druhou manželkou Vladislava II., dcerou durynského lantkraběte Ludvíka I. a matkou Přemysla Otakara I.

patrně o nejstarší kamenný zaalpský most, jelikož byl stavěn ve stejné době jako most v bavorském Řezně. Dlouholetý systematický výzkum Zdeňka Dragouna a Ondřeje Šefců z pražského Národního památkového ústavu přinesl nesmírně zajímavé výsledky a především potvrdil skutečnost, že z mostu se nám dodnes dochovalo poměrně značné množství částí skrytých pod pozdější zástavbou obou břehů či pod vodní hladinou. Výraznou měrou k tomu přispěl i podvodní průzkum vltavského dna.

Most dlouhý 514 metrů s šířkou téměř sedm metrů měl pravděpodobně 20 pilířů, z nichž dnes známe polohu 12. Výška jeho mostovky byla o čtyři až pět metrů nižší než dlažba dnešního Karlova

mostu. Zdá se, že byl postaven v modulu římské stopy a měl římské dělení, kde oblouky se směrem do centra řeky rozšiřovaly. Konce mostu původně nebyly opevněny a koncové věže jsou až výsledkem dostavby z poloviny 13. století spojené s výstavbou kamenného malostranského a staroměstského opevnění.

Dnes se zaměříme na dochované pozůstatky Juditina mostu na malostranském břehu, především tedy v severní frontě západního zakončení ulice U Lužického semináře a na severním okraji ostrova Kampa. Vynikající představu o podobě románského mostu získáme při návštěvě přízemí a suterénu renesančního Kotlářovského domu č. p. 77. Zde nalezneme dvakrát odstupňované kamen-

né zábradlí a obě varianty původní mostovky. Starší dlažba mostu z velkých plochých pískovcových kvádrů s vjetými kolejemi od kol vozů byla po polovině 13. století o půl metru navýšena a zadlážděna tmavými diabasy. Most byl v této době rovněž rozšířen na obě strany právě o spodní partie odstupňovaného zábradlí. V suterénu objektu je vidět severní bok mostu z masivních pískovcových kvádrů. Kompletní mostní oblouk je dochován ve sklepě sousedního objektu č. p. 78 a částečně též v domě č. p. 82. Základ mostního pilíře byl archeologicky dokumentován na konci osmdesátých let 20. století přímo v korytě Čertovky u domu č. p. 85 a archeologický výzkum domu č. p. 515 na severním okraji ostrova Kampa odhalil v letech 2013 až 2015 pozůstatky základů dvou mostních pilířů. Pozůstatky dalších 12 pilířů následně zachytil potápěčský průzkum na dně řeky.

Most svou funkci plnil až do roku 1342, kdy byl fatálně poškozen velkou vodou. Proto v roce 1357 rozhodl Karel IV. o výstavbě mostu nového, který byl posunut o několik desítek metrů jižněji proti proudu řeky. Pozůstatky starého románského mostu, především velké kvádry z železitéch pískovců, byly prakticky v úplnosti rozebrány a částečně ve formě druhotně použitého stavebního materiálu použity při výstavbě mostu nového.

Mgr. Vojtěch Kašpar, Archaia Praha, z.ú.

pražská kultura před 67 lety

Přehled kulturních pořadů v Praze duben 1959

DIVADELNÍ PREMIÉRY

Acis a Galathea – G. F. Händel. U nás dosud neprovedená opera klasika německého hudebního romantismu | uvede Národní divadlo

Bandité – J. Offenbach. Slavná satirická opereta v aktuální úpravě | uvede Státní divadlo v Karlíně

Rozchod – K. Konrád. Dramatizace populárního protiválečného románu | uvede Divadlo S. K. Neumanna

Kolébka – A. Jirásek. Nové nastudování úsměvně historické veselohry | uvede Národní divadlo

Rozcestí – E. F. Burian. Novinka, řešící problém rovnoprávnosti ženy a muže na dnešní družstevní vesnici | uvede Divadlo D 34

Hvězdy, láska, tuláci – Bauer – Kawan. Operetní satira na nevíтанé americké hosty, kteří by rádi zpěněžovali lidové zvyky italských venkovanů | uvede Divadlo Na Fidlovačce

Smrt obchodního cestujícího – Arthur Miller. Proslulé americké drama o bezvýhodné situaci pracujícího člověka v kapitalistickém řádu | uvede Tylovo divadlo

Karel Höger, 1946

Čertova hříčka – L. Agranovič. Nová hra o mírovém životě a práci vojáků sovětské armády | uvede Ústřední divadlo čs. armády

FILMOVÉ PREMIÉRY

Smrt v sedle. Český barevný širokoúhlý film o hře na dobrodružství, končící zločinem.

Cabiriiny noci. Drama ztracených iluzí z římské ulice – italský film.

Giulietta Masina ve filmu Cabiriiny noci, 1957, režie Federico Fellini

Nezdolný. Indický film o boji mladého člověka za existenci a vzdělání.

Já všechno vím. Pestré pásmo filmů pro nejmenší.

Cesta zpátky – český film podle námětu Pavla Kohouta.

Dej pozor, La Toure! Dobrodružné historicky potulného komedianta. Barevný širokoúhlý film, natočený za spolupráce francouzských, italských a jugoslávských umělců.

Nevídáno, neslycháno. Francouzský film – šprýmovné historicky z francouzského městečka.

Baraganské bodláčí – rumunský film, mistrovské dílo režiséra L. Daquina. Drama vesnice, zničené bojary.

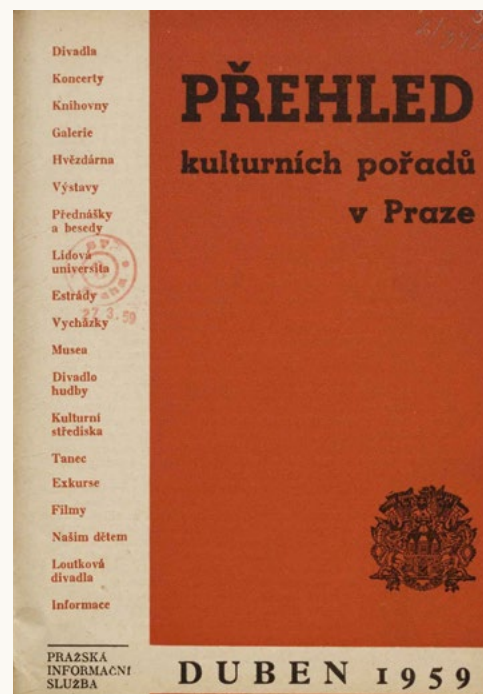
Dům pod skálou. Maďarský film – drama z břehů Blatenského jezera.

Řeka O Rang. Vyprávění o lásce a zradě – korejský film.

Královna z Džhánís. Indický barevný, výpravný historický film o statečné panovnici.

HUDBA

Henryk Szeryng (Mexiko) – housle, v cyklu Housle a violoncello. Klavír – prof. František Maxián, laureát st. ceny. Na pořadu: Leclair, Bach, Beethoven, Debussy, Ravel | Dům umělců

Koncert k uctění památky Vítězslava Nováka. Pořad sestaven z děl V. Nováka. Účinkují: M. Pixová – zpěv a Pražské trio (František Rauch, Bruno Bělčík, František Smetana), klavírní doprovod Dr. Ant. Čubr. Úvodní slovo Dr. Václav Holzkecht | Malý sál Domu umělců

Igor Oistrach (SSSR) – housle, A. Ginsburg – klavír. Na pořadu: Beethoven, Schumann, Brahms, Ravel, Ysaye, Chačaturjan | Dům umělců

María Luisa Anido (Argentina). Jediný samostatný koncert světové kytaristky | Městská lidová knihovna

Argentinská kytaristka María Luisa Anido

VÝSTAVY

František Gross – výbor z díla 1940–1959 | Výstavní síň ČFVU – PURKYŇĚ, Na Příkopě 16, Praha – Nové Město

Arno Nauman – posmrtná výstava díla | Výstavní síň Hollar, Smetanovo nábř. 6, Praha 1

Arno Nauman, Pohled z Podbaby v Praze, původní lept, nedatováno

Antonín V. Slaviček – kresby, ilustrace, grafika | Alšova síň, Besední 3, Praha 1 – Umělecká beseda

Antonín Václav Slaviček, Vlastní podobizna, 1926

Výstava obrazů a grafiky národního umělce Maďarské lidové republiky Bertalana Póra | Jízdárna Pražského hradu, Praha - Hradčany

Polytechnická výchova mládeže – návštěvu doporučujeme zvláště rodičům a školám, je velmi poučná a výchovná | Valdštejnský palác, Praha 1 – Malá Strana

ZÁBAVA

ALHAMBRA – REVUE

Václavské nám. 25

Revue z kabelky – od Vladimíra Dvořáka, Účinkují: Jiřina Bohdalová alter. Květa Fialová, členky divadla ABC, Judita Čerovská, Atka Janoušková, Emmy Anders, Jiří Popper, Saša a Vilda, balet Alhambra – revue a Josef Poslední, se svými sólisty. Na elektrofonické varhany hraje Gustav Rubeš.

Odpolední čaj – hraje Jan Novák se svými sólisty, zpívá Jana Horská

LUCERNA

Štěpánská ul.

Melodie a rytmus – koncert orchestru Gustava Bromy a jeho sólistů. Zpívá Dagmar Veselá, hosté:

Horst Fischer (Radio-Stuttgart) – trubka a Karel Krautgartner.

Horst Fischer, německý trumpetista

VINÁRNA BUDAPEST

Václavské nám. 5

Vinárna maďarských a kuchařských specialit, badačská a tokajská vína v původním plnění. K tanci hraje Jožka Mezey, na cimbál Rudi Mezey. Vhodné k pohoštění zahraničních návštěvníků.

PŘÍRODA-

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA

Praha – Troja

Již v dubnu zahajuje zoologická zahrada svou sezónu a jaro v zoo patří především mláďatům. První přírůstky spatříte u mnohých plemen ovcí a koz, u skotského náhorního skotu i u velbloudů a lam. I ptačí svět vítá nové jaro a oblékl se do nového hávu. Zvláště pestrá společnost nejrůznějších druhů hus a kachen na rybníce, zejména však kohouti velké pražské expozice bažantů upoutávají pozornost diváků.

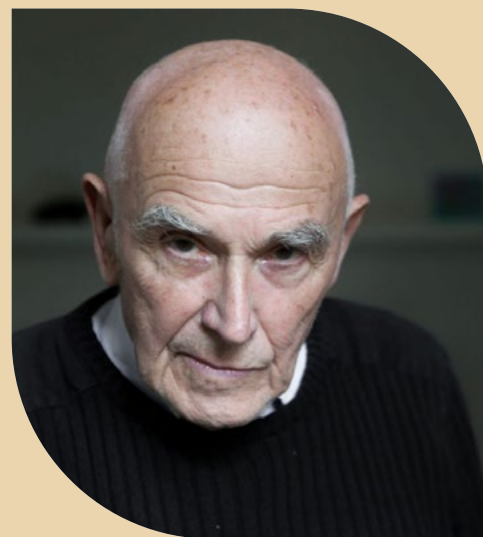
V pavilonu šelem spatří návštěvník dvě nové mladé pumy, velké kočkovité šelmy, které byly do Prahy zaslány před nedávnem přímo z Argentiny. V témž pavilonu je umístěna dnes bez pochyby největší živá sbírka tygrů: chováme v Praze sedm kusů v pěti různých zeměpisných plemenech od převzácných a drahocenných velkých tygrů sibiřských až po malou ostrovní formu tygrů sumatránských.

Vydala Pražská informační služba, Praha 1, Letenská 2. Redakce a administrace v Praze 1, U Obecního domu č. 2. Odpovědná redaktorka Věra Kršková. Vytiskly Středočeské tiskárny, provozovna 04, Praha 2, Myslíkova ul. Cena 2 Kčs. Předplatné na rok 24 Kčs.

ohlédnutí

Uznávaný sklářský výtvarník

Sochař, architekt, šperkař, filosof a pedagog Václav Cigler patří k nejvýznamnějším autorům v českém i světovém umění. Jako pedagog a umělec ovlivnil myšlení a tvorbu několika generací tvůrců.

Narodil se 21. dubna 1929 ve Vsetíně, vystudoval Vyšší odbornou školu sklářskou a Střední školu v Novém Boru. V letech 1951–57 absolvoval studium na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v ateliéru Josefa Kaplického. V roce 1965 založil a vedl ateliér Sklo v architektuře na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě, kde setrval až do roku 1979. Poté působil jako výtvarník ve svobodném povolání. Žil a pracoval na pražské Ořechovce. Stal se mezinárodně uznávaným autorem v oboru sklo, kterému se věnoval od konce 50. let. Jeho tvorba byla zaměřena na plastické objekty z broušeného optického skla, navrhoval a realizoval šperky, osvětlení a prostorové kompozice pro architekturu. Zabýval se sakrální a světelnou architekturou. Mezi známé realizace patří např. světelné objekty a interiéry pro pražské metro. Inspiraci nacházel především ve vztazích přírody, prostoru, světla a pohybu, kladný vztah měl k tzv. land artu. Byl členem Klubu konkrétníků a skupiny Jiná geometrie. Ciglerovo dílo je zastoupeno v mnoha evropských a světových galeriích a muzeích, za svoji tvorbu a pedagogickou činnost obdržel Cenu ministerstva kultury (2019). S manželkou Evou Brodskou měl syna Jakuba, který je architektem. Václav Cigler zemřel 8. 1. 2026 ve vysokém věku 96 let.

Alice Braborcová

Zakládací listina

(940 let)

Přesněji listina pražského biskupství se v originále z roku 973 nedochovala. O tom, že pražští biskupové vůbec nějakou měli, se zmiňuje jen Kosmova kronika.

Řezno, Norimberská kronika, 1493

Informaci o ní najdeme v listině císaře Jindřicha IV., jíž potvrdil hranice pražského biskupství a vydal ji v Řezně 29. dubna 1086. Tato listina se však dochovala pouze v Kosmově podání. Obsahuje popis hranic pražského biskupství, nejspíš podle staršího zdroje z 80. let 10. století. Stěžejní je popis západních hranic, zatímco u hranic východních je nejistý. O vydání listiny žádal pražský biskup Jaromír ve snaze získat diecézi olomouckého biskupa Jana I. po jeho smrti. Listina obsahuje nejobsáhlejší geografický popis okrajových území raně středověkých Čech a Moravy.

Antonín Fridrich

foto © Wikimedia Commons

Anežský klášter (795 let)

Nese jméno královské dcery a zakladatelky Anežky Přemyslovny. Vznikal pravděpodobně v letech 1231–1233 jako první gotická stavba v Praze.

Anežský klášter

Velký podíl na vzniku klášterního komplexu měl český král Václav I., bratr Anežky, i celá královská rodina. Na pražském Františku postupně vybudovali dvojklášter pro ženy (klarisky) a muže (minority) a také prostor pro královské korunovace a pohřby, který sloužil jako přemyslovské pohřebiště. Anežka vstoupila do kláštera a stala se jeho abatyší. Roku 1234 byl klášter vysvěcen. Následovala stavba mužské části kláštera a soukromé kaple Anežky a kostel sv. Salvátora. V roce 1253 tu byl pohřben Václav I., následně i jeho žena Kunhuta. Po smrti Anežky (2. 3. 1282) postupně význam

kláštera klesal. Václav II. pak navázal na otcův církevní politický program a den po své korunovaci roku 1297 založil klášter na Zbraslavi, který se měl stát královským pohřebištěm. Je zajímavé, že po dynastickém „zemětřesení“ Lucemburkové ctily odkaz Přemyslovců a sám Karel IV. přispěl k jeho rozvoji. Klášter přečkal husitské války, Habsburkové sem přesunuli dominikánský klášter, ale v roce 1782 byl v rámci reformy Josefa II. zrušen a prodán. Po složitých peripetiích je od roku 1963 v majetku Národní galerie a od roku 1978 národní kulturní památkou.

-babok-

Klášter sv. Anežky na Františku, Vojtěch Kubašta, 1940

Interiér kláštera

foto © Wikimedia Commons, autor VitVit; Luděk Sládek

Vysvěcení baziliky

(930 let)

Namísto rotundy bazilika, kterou je třeba vysvětit. Kníže Spytihněv její stavbu zahájil a 14. dubna 1096 byla vysvěcena pražským biskupem Kosmasem.

Umístění rotundy (černá), nahrazené nejdříve románskou bazilikou (červená) a pak katedrálou (modrá)

Původní rotundu svatého Víta nechal na dnešním Pražském hradě vystavět kníže Václav. Ta však byla kvůli nevyhovujícím rozměrům zbořena a nahrazena románskou bazilikou svatého Víta, Vojtěcha a Panny Marie. Z původní stavby zůstaly zachovány fragmenty včetně původního Václavova hrobu. Stavba baziliky začala v roce 1060 a pokračoval v ní Spytihněvův bratr kníže Vratislav II., který se později stal prvním českým králem. Půdorys trojlodní baziliky je dobře zachován v podzemní části dnešní katedrály, dochovaly se bohatě zdobené sloupky západní i východní krypty, fragmenty zdiva, dlažby a nosných sloupů.

-liban-

foto © Wikimedia Commons

Tesal české baroko (340 let)

Michal Jan Josef Brokoff byl český barokní sochař pocházející ze známé umělecké rodiny Brokoffů. Patřil k představitelům pražské sochařské školy přelomu 17. a 18. století.

Socha sv. Jana Nepomuckého na Radnických schodech v Praze

Socha sv. Vojtěcha na Karlově mostě v Praze

Narodil se 28. dubna 1686 v Klášterci nad Ohří. Otec byl známý sochař a řezbář Jan Brokoff, který v Praze vedl vyhlášenou sochařskou dílnu, a matka Alžběta, rozená Spinglerová, byla v domácnosti. Vyrůstal v uměleckém prostředí a už od mládí se věnoval sochařskému řemeslu. Byl také starším bratrem Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa, významného

představitel českého vrcholného baroka. Základy řemesla získal v otcově dílně, kde pracoval společně se svými bratry. Rodinná dílna patřila k předním sochařským pracovištím v Praze a realizovala řadu zakázek pro kostely i šlechtu. Podílel se na tvorbě barokních plastik z pískovce i dřeva a na výzdobě sakrálních staveb i veřejných prostranství. K doloženým pracím patří například spolupráce na soše sv. Vojtěcha na Karlově mostě (1709). Mezi jeho samostatná díla se řadí sousoší sv. Víta, sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava v Děčíně (1714). Je s ním spojována také socha sv. Jana Nepomuckého na Radnických schodech v Praze. Michal Jan Josef Brokoff zemřel 8. 9. 1721 v Praze a pohřben byl na hřbitově u kostela sv. Martina ve zdi na Starém Městě.

-Petmatz-

foto © Wikimedia Commons, autor Tepold, Seegeng

Malíř ideálních vedut (280 let)

Pražský kreslíř, malíř, rytec a řezbář Ludvík (Ludwig) Kohl se narodil 14. dubna 1746 v Praze v rodině berního úředníka Františka Josefa Kohla. Jeho nevlastním pradědem byl sochař Jeroným Kohl a dědem Jan Bedřich Kohl-Severa.

Ludvík Kohl, kresba A. Machek, asi 1820

Ludvík Kohl, Pohled na Staroměstské náměstí s Mariánským sloupem a Krocínovou kašnou

Studoval na pražském piaristickém gymnáziu a již během školy se začal učit malbě v dílně Norberta Grunda. Od roku 1766 se vzdělával na vídeňské Akademii výtvarného umění a v roce 1799 byl přijat za jejího řádného člena. Ve své tvorbě se orientoval na náměty z české historie, architektury, interiérů a církevních prostor, byl také zdatným portrétistou. Po celý život se věnoval pedagogické činnosti. V letech 1775–1821 působil jako profesor kreslení na škole pro výuku kresby v paláci Lažanských, kde také

hl byl představitelem klasicismu a preromantismu a patří k zakládajícím osobnostem umění 19. století v Čechách. V soukromém životě byl dvakrát ženat, poprvé s Alžbětou Melzerovou, se kterou založil početnou rodinu o šesti dětech. Po její smrti se oženil podruhé s Valpurgou Körpertovou z Chrudimi. Celkem měl 14 dětí a obě své manželky portrétoval. Zemřel 21. 6. 1821 v Praze ve věku 75 let a byl pochován na Malostranském hřbitově.

-aba-

vedl večerní kurzy kresby podle modelu pro řemeslníky a budoucí umělce. Vytvořil oltářní obrazy pro premonstrátský kostel a klášter v Dokšanech a pohřební kapli v malostranském kostele sv. Mikuláše. Za pozornost stojí jeho návrhy na dostavbu katedrály sv. Víta na Pražském hradě. Kohl

Povodeň (885 let)

Jedna z nejničivějších povodní na řece Vltavě v Praze se odehrála 15. dubna 1141. Velká jarní záplava způsobila velké škody.

Juditin most, dokončen 1172, zničen 1342

Povodeň pravděpodobně způsobilo rychlé jarní tání sněhu. Ledové bariéry nahromaděné na řece zcela poničily ostrovy. Povodeň patří mezi 136 velkých historických povodní zaznamenaných na Vltavě za poslední tisíciletí. Ve 12. století se odehrály další katastrofální povodně. V roce 1118 byl poškozen tehdejší dřevěný most přes Vltavu a kostely v podhradí. Po další velké povodni roku 1159 bylo rozhodnuto o stavbě kamenného mostu, později zvaného Juditin.

-ab-

foto © Ondřej Šefců, kniha Kamenný most v Praze

Kapitán českého strojírenství (200 let)

Čeněk Vincenc Daněk, patřil k průkopníkům moderního strojírenství v českých zemích. Podnik, který vybudoval v polovině 19. století, se stal jedním ze základů pozdějšího průmyslového koncernu ČKD (Českomoravská-Kolben-Daněk).

Vincenc Daněk, 1899

Továrna Breitfeld & Daněk v Pernerově ulici v Praze před rekonstrukcí

Narodil se v rodině sládky Josefa Daňka v Cholicích u Přelouče 5. dubna 1826. Už během studií na gymnáziu projevoval silný zájem o techniku, který ho přivedl na vídeňskou polytechniku. Získané vzdělání později uplatnil v rychle se rozvíjejícím průmyslu. Po návratu do Prahy nastoupil roku 1852 jako konstruktér do významné strojírně Breitfeld & Evans. Zkušenosti zde brzy využil i při vlastním podnikání. V roce 1854 společně s karlínským starostou Josefem Götzlem koupil strojírenský závod A. Meisner & Comp. A založil firmu Daněk a spol. Podnik se zaměřil především na výrobu zařízení pro cukrovary, jejichž počet v českých zemích v té době

rychle rostl. Daněk se podílel na konstrukci a zdokonalování technologií, například filtračních lisů nebo odpařovacích zařízení, a jeho továrna se postupně zařadila mezi významné strojírenské podniky v zemi. Zásadní moment přišel v roce 1872, kdy se firma spojila s podnikem Breitfeld & Evans. Vznikla akciová společnost Breitfeld, Daněk a spol., v níž později vyrostl známý průmyslový koncern ČKD. Čeněk Daněk byl za své zásluhy o dobročinnost povýšen v roce 1878 do šlechtického stavu s erbem a predikátem šlechtic z Esse (Edler von Esse). Zemřel 19. 3. 1893 v Praze a byl pohřben na Olšanských hřbitovech.

Petra Matznerová

Sněm stavů (455 let)

Za přítomnosti císaře Maxmiliána II. se v pondělí 30. 4. 1571 konal v Praze sněm.

Maxmilián II., obraz od Dominica Custose, kolem 1566

„Svolena byla berně domovní do roka a posudné císaři po čtyřech groších českých, císařově po jednom. Třicátý peníz ještě do dvou let na spravení sum jistinných a úrokův toliko obyvatelům království českého. Rozhodl o nařízení hotovosti v zemi a osobního tažení s císařem do pole. Nejvyšší hejtmán polní aby volen byl, osoba hodná a rozumná, kterýž by podstatu při stavích i lidu válečném lásku a poslušnosti míti mohl.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, str. 405).

Pavel Edvard Vančura

foto © Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

Duben 1391 (635 let)

Český reformátor **Pavel Kravař** (či Pavel z Kravař) se narodil kolem roku 1391, pravděpodobně v Kravařích († 23. 7. 1433). Byl husitským emisarem a jedním z reformátorů církve, kteří byli za své reformní úsilí pod zámkou kacířství upáleni. Na hranici byl upálen ve Skotsku.

1. 4. 1981 (45 let)

Premiéra filmové muzikálové **parodie Trhák**, kterou režisér Zdeněk Podskalský natočil o rok dříve podle scénáře Ladislava Smoljaka a Zdeňka Svěřáka. Děj je rámován jako proces filmového natáčení původně prostého příběhu z vesnického prostředí s řadou populárních herců a zpěváků.

5. 4. 1621 (405 let)

V politickém procesu s českými pány byly komisi pro krátkém líčení a podané žalobě zveřejněny **první rozsudky trestu smrti**. Kat Mydlář přibil 6 černých tabulek v češtině a němčině se jmény odsouzených na šibenici. V dubnu a květnu přibývaly další rozsudky (celkem 51).

6. 4. 1786 (240 let)

Císař Josef II. povolil **založení Vlasteneckého divadla**, pověstné Boudy, na dnešním Václavském náměstí. Kolem Boudy tak vznikla první generace českých herců a dramatiků (V. Thám, P. Šedivý, A. J. Zíma). Od července 1786 do června 1789 se zde hrála česká divadelní představení.

10. 4. 1881 (145 let)

První telefonní linka v Čechách zahájila provoz pro hlasový hovor. Spojovala správní budovu uhelného dolu Hartmann v Ledvicích s nádražím v Duchcově. Toto technické prvenství umožnilo spojení na vzdálenost 2,5 kilometru a linku vybudoval saský podnikatel Richard Hartmann.

Básněmi slavili hrdiny i svobodu (185 let)

Český básník, prozaik a dramatik **Julius Zeyer** patří mezi naše nejvýraznější novoromantiky a lumírovce. Narodil se 26. dubna 1841 v Praze do měšťanské rodiny s německým a židovským původem.

Vyrůstal v rodině podnikatele a obchodníka s dřívím Johana Zejera a jeho ženy Eleonory Alžběty, rozené Weisseles. Jeho rodným jazykem byla němčina, česky se naučil od své chůvy. Nejprve se vyučil ve Vídni tesařem, poté studoval německou reálku, gymnázium a architekturu na České technice. Studia však nedokončil a jako jediný ze sedmi sourozenců zůstal

s ovdovělou matkou v rodinné firmě. Ve 21 letech se vydal na cestu po Evropě, při které se věnoval studiu literatury, filozofie a keltské mytologie. Po návratu domů se rozhodl pro literární kariéru, ve které ho podpořila jeho matka, a to i finančně. Navštěvoval soukromé

Julius Zeyer, kresba Jan Vilímek, *Humoristické listy*, 1883

Lumírovci – J. Zeyer, J. V. Sládek, J. Vrchlický, 1879

přednášky na filozofické fakultě a intenzivně se věnoval studiu jazyků. Uznávaným autorem se stal po vydání historického románu Ondřej Černyšev (1876), jeho největším dílem je autobiograficky laděný román Jan Maria Plojhar (1891). Obdivoval středověké ideály,

hrdiny a staré cestopisy, náměty pro svou tvorbu čerpal z dávné historie a mytologie. Z básnických sbírek můžeme jmenovat např. pokus o národní epos Vyšehrad, básně na keltské motivy Ossianův návrat nebo cyklus Karolinská epopeja, čerpající ze starofrancouzské epiky. Zeyer psal i divadelní hry, mezi nejznámější patří pohádkové drama Radúz a Mahulena.

Svůj život naplnil nejen tvorbou, ale i intenzivním cestováním a společenskými aktivitami. Nikdy se neoženil a potomky neměl. Zemřel 29. 1. 1901 v Praze po těžké srdeční nemoci a byl pochován na Vyšehradském hřbitově na Slavíně.

Alice Brabercová

Od dekadence k secesi (165 let)

Tvorba českého malíře, grafika a ilustrátora **Viktora Olivy** je umělecky rozkročena od dekadentního naturalismu a symbolismu po dekorativní secesi. Rodák z Nového Strašecí (* 24. dubna 1861) patřil v 80. a 90. letech 19. století k výrazným osobnostem české umělecké scény.

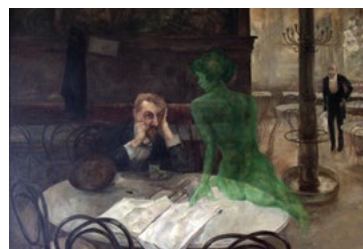
Studoval na Akademii výtvarných umění v Praze (1879–1883), poté žil a studoval v Mnichově a několik měsíců strávil v Paříži. Hlavní náplní jeho tvorby byla kresba a užitá grafika. Pracoval pro pražská nakladatelství Jan Otto, Šimáčkovo nakladatelství a jako výtvarný redaktor časopisu Zlatá Praha. Byl autorem několika nástropních maleb pro palác Žofín, Měšťanskou besedu v Plzni a Ohmannovu kavárnu Corso na pražských Příkopech. Vytvořil panoramatický obraz Prahy v budově Muzea hl. m. Prahy na Florenci. Mezi jeho nejznámější díla

Viktor Oliva, autor Jan Vilímek, *Humoristické listy*, 1889

Olivova typická lavírovaná kresba tuší

Viktor Oliva, *Piják absintu*, 1901

patří obraz *Piják absintu*, umístěný v kavárně Slavia na Národní třídě v Praze. Přátelil se s nakladatelem Františkem Topičem, pro kterého navrhoval knižní grafiku. Dále se věnoval také portrétům, salónním žánrům i krajinomalebě.

Oliva byl jedním z nejúspěšnějších českých ilustrátorů knih a časopisů té doby. Ženatý byl s Annou Adamcovou, se kterou měli dceru a syna, manželství ale skočilo rozvodem (1901). Umělec zesnul 5. (nebo 24.) 4. 1928 v Praze a byl pohřben na Olšanských hřbitovech.

Marie Petrušková

1771 (255 let)
Karel I. Filip ze Schwarzenbergu
* 15. 4. 1771
† 15. 10. 1820
česko-rakouský šlechtic, diplomat a polní maršál

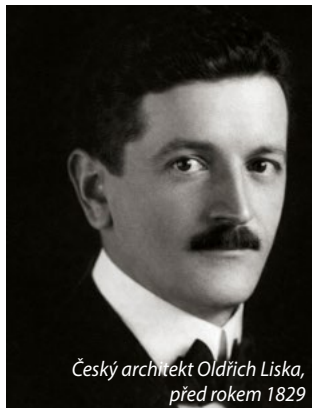
1796 (230 let)
František Antonín Gerstner
* 19. 4. 1796
† 12. 4. 1840
český inženýr, profesor a průkopník stavby železnic

1826 (200 let)
Vojtěch Náprstek
* 17. 4. 1826
† 2. 9. 1894
český vlastenec, sběratel, cestovatel a mecenáš

Pražská škola, východočeské stavby (145 let)

Český architekt, urbanista a výtvarný návrhář Oldřich Liska se narodil 17. dubna 1881 v Kamhájku u Kolína. Patří k osobnostem, které se významně podílely na architektonické proměně východních Čech v první polovině 20. století.

Český architekt Oldřich Liska, před rokem 1829

Vila Oldřicha Lisiky, Hradec Králové, Střelecká 824/47

Z venkovského prostředí u Kolína vedla Liskova cesta k architektuře přes stavební řemeslo. Narodil se do rodiny rolníků Josefa a Anny Liskových. Po měšťanské škole v Kolíně se vyučil

zedníkem v Praze a pokračoval studiem na pražské Státní průmyslové škole. Další vzdělání získal na Uměleckoprůmyslové škole v Drážďanech, kde se seznámil s moderními architektonickými

směry i evropskou stavební kulturou. Profesionální dráhu zahájil u pražské stavební firmy Matěje Blechy. Zásadní etapou se stal jeho příchod do Hradce Králové, kde se podílel na rozvoji rychle se proměňujícího města. Navrhoval obytné domy, veřejné budovy i sakrální stavby. K jeho známým realizacím patří například evangelický kostel v Pečkách, Dům Charlotty Masarykové v Pardubicích či řada vil a městských domů ve východních Čechách. Jeho tvorba se postupně vyvíjela od dekorativních forem počátku století k moderně a funkcionalismu. Oldřich Liska zemřel 8. 12. 1959 v Brně a pohřben byl v Poděbradech.

-Petmatz-

Avantgardní tanečnice (125 let)

Česká tanečnice, choreografka a pedagožka Milča (Milada) Mayerová se narodila 12. dubna 1901 v Praze do umělecké rodiny. Pohybové a taneční nadání projevovala už od dětství.

Se studiem začala až ve 13 letech v kurzech rytmické gymnastiky a po 1. světové válce se vydala na školy do Drážďan a Hamburku, kde získala pedagogický diplom. Dále pokračovala v Paříži a Berlíně. Zásadní význam pro ni mělo setkání s Rudolfem von Labanem v Berlíně a jeho výukovou metodou. U něj obdržela tzv. velký choreografický diplom, jako jedna z mála žen té doby. V roce 1926 hostovala s Labanem ve Vinohradském divadle, a tím se uvedla jako tanečnice v Čechách. Dále se představila s tanečníkem a choreografem Sašou Machovem ve dvou představeních Osvobozeného divadla a také v Národním

Milča Mayerová, Album representantů všech oborů veřejného života československého, 1927

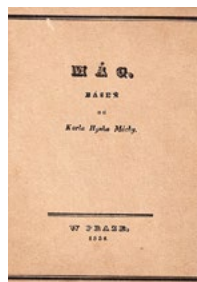

Milča Mayerová, Smoking revue, Osvobozené divadlo, 1928

divadle v Praze. Roku 1928 otevřela první taneční školu pro dívky ve Štěpánské ulici a založila vlastní taneční skupinu. Dále se věnovala choreografické tvorbě

pro divadla a alternativní scény, v níž spojovala prvky dadaismu a surrealismu, byla ovlivněna i poetismem. V letech 1926–1958 vytvořila kolem 370 choreografií pro komorní i velká scénická taneční představení. Spolupracovala s osobnostmi české avantgardy, mj. E. F. Burianem, J. Frejkou, výtvarníky A. Hoffmeisterem nebo svým strýcem H. Boettingrem. Vdala se za svůj život dvakrát, poprvé za architekta Josefa Fragnera, druhým manželem jí byl historik umění Antonín Friedl. Zesnula 12. 9. 1977 v Praze ve věku 76 let a byla pochována v rodinné hrobce na Vyšehradském hřbitově.

-alba-

1836
(190 let)
Máj
23. 4. 1836
I. vydání
lyrickoepické
básně Karla
Hynka Máchy

1871
(155 let)
František Josef Čečetka
* 23. 4. 1871
† 3. 6. 1942
český spisovatel,
autor téměř
100 próz
a 20 dramát

1876
(150 let)
Vojtěch Kryšpín
* 27. 4. 1876
† 5. 10. 1959
český konstruktér
a autor značení
železničních
vozidel

Historia magistra vitae

12. 4. 1941 (85 let)
Rozhodnutím říšského protektora Neuratha byla **zastavena činnost Československé obce sokolské**. Organizace mohla dále pouze spravovat svůj nemovitý majetek. Dne 3. 7. 1941 byl zatčen náčelník ČOS Augustin a po vyhlášení stanného práva 30. 9. 1941 byl zastřelen v ruzyňské jízdárně.

12. 4. 1941 (85 let)
Proběhla **premiéra českého filmu** režiséra Jana Svítáka **Přednosta stanice** s Vlastou Burianem v hlavní roli. Tato situační komedie byla natočena v rekordně krátké době v radlických ateliérech v Praze. Pro Vlastu Buriana to byl jeho 31. film a protihráčem mu byl Jaroslav Marvan.

12. 4. 1961 (65 let)
Sovětský kosmonaut Jurij A. **Gagarin** se na palubě lodi Vostok 1 **stal prvním člověkem ve vesmíru**. Pobyl v něm 108 minut, během nichž jednou obletěl Zemi. Stal se globální celebritou a jeho první zahraniční cesta vedla do Prahy (28. 4. 1961). ČSSR navštívil ještě v roce 1966.

13. 4. 1901 (125 let)
Vedle Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění vzniká **Moderní galerie Království českého**, jako soukromý majetek věnovaný císařem Františkem Josefem I. Stojí u základu sbírek moderního českého umění 20. století. Galerie a Obrazárna jsou přímými předchůdci Národní galerie.

14. 4. 1851 (175 let)
Český **pozdrav Nazdar** se **poprvé** objevuje v Praze a souvisí s organizováním sbírky na Národního divadlo. Po české metropoli chodili výběřci s kasičkami s nápisem „Na zdar Národního divadla“. Lidé do nich házeli finanční příspěvky a slovo „Nazdar“ se rozšířilo jako pozdrav.

16. 4. 1901 (125 let)

Připojení Libně k Praze proběhlo na základě zemského zákona ze 16. 4. 1901. Samotné připojení nabylo účinnosti 12. 9. 1901. Libeň se stala osmou městskou částí. Městem byla Libeň v letech 1898 až 1901. Zajímavé je, že sousední Karlín byl k Praze připojen až o dvacet let později.

18. 4. 1966 (60 let)

Československo získalo svého **prvního Oscara**. Nejlepším neanglicky mluveným filmem roku 1965 se stal *Obchod na korze* režisérů Jána Kadára a Elmara Klose, natočený na motivy novely spisovatele Ladislava Grosmana, s Idou Kamiňskou a Jozefem Kronerem v hlavních rolích.

23. 4. 1621 (405 let)

„Po vyhlášení rozsudku nad uprchlími vůdci povstání přibíl kat staroměstský na šibenici **6 černých tabulek**, na nichž bílým písmem jazykem českým a německým napsána byla jména psanců.“ (Kalendář historický národa českého, Daniel Adam z Veleslavína, str. 388)

24. 4. 1811 (215 let)

Byl zahájen **první školní rok na hudební konzervatoři** v Praze. Ředitelem se stal skladatel B. D. Weber, který vypracoval plán nového ústavu podle vzoru pařížského a milánského. Studenti byli přijímáni ve stáří pod 10 let a v hodinách měli k dispozici nástroje patřící konzervatoři.

26. 4. 1871 (155 let)

Proběhla **česká premiéra Wagnerovy opery Mistři pěvci norimberští** v Praze ve Stavovském divadle. Premiéra v Německu byla 21. 6. 1868 v Mnichově. Praha tak patřila mezi první města, která toto dílo uvedla, čímž potvrdila svou tehdejší silnou wagnerovskou tradici.

Mezi Prahou a Londýnem (105 let)

Sochař František Bělský se narodil 6. dubna 1921 v Brně jako syn ekonoma Josefa Bělského a jeho druhé ženy Marty, rozené Grünbaumové. Jako sochař, co se prosadil ve Velké Británii, vytvořil řadu portrétů osobností včetně členů britské královské rodiny.

František Bělský při práci na bustě královny Alžběty II., Don Honeyman, 1981

Busta Winstona Churchilla v Praze

Vyrůstal v Praze, kde se brzy projevilo jeho výtvarné talent. Po odchodu rodiny do Británie začal studovat na Central School of Arts and Crafts v Londýně. Během druhé světové války

vstoupil do československé zahraniční armády, kde sloužil u dělostřelectva. Po válce se vrátil do Prahy a studoval sochařství na Akademii výtvarných umění u profesora Otakara Španiela.

V roce 1948 po komunistickém převratu znovu odešel do Británie. Studoval na Royal College of Art v Londýně, kterou dokončil v roce 1950. Postupně se zde prosadil jako vyhledávaný portrétní i monumentální sochař. Vytvořil busty čtyř generací britské královské rodiny i řadu veřejných pomníků, mimo jiné lorda Louise Mountbattena či admirála Andrewa Browna Cunninghama. Po roce 1989 realizoval několik děl také v Praze, například bustu Winstona Churchilla umístěnou u britského velvyslanectví. František Bělský zemřel 5. 7. 2000 v Abingdonu nad Temží v Anglii. Pohřben byl na hřbitově u kostela All Saints v Sutton Courtenay v hrabství Oxfordshire.

Petra Matznerová

foto © sbírka Národního portrétního galerie, Londýn; Wikimedia Commons; autor Matěj Batha

Světově uznávaný filmový pedagog (100 let)

Česko-americký scenárista, dramaturg, producent, režisér, herec a významný pedagog František (Frank) Daniel se narodil 14. dubna 1926 v Kolíně. Podílel se na vzniku takřka 40 československých filmů.

Vystudoval hudební fakultu AMU v Praze a absolvoval filmovou školu v Moskvě. V roce 1953 nastoupil do Československé televize, kde se vypracoval na vedoucího literárně-dramatické redakce. Napsal scénář k vůbec prvnímu čs. televiznímu filmu *V pasti* (1956) od Alfréda Radoka. V polovině 50. let

začal přednášet na FAMU a pracovat jako dramaturg na Barrandově. Jeho nejúspěšnějším snímkem byl *Obchod na korze* Jána Kadára a Elmara Klose, natáčený v Sabinově, který získal Oscara za nejlepší cizojazyčný film. V roce 1969 emigroval do USA, kde se stal uznávaným pedagogem na významných filmových školách

František Daniel s manželkou Evou, 60. léta 20. století

Ida Kamiňská a Jozef Kroner ve filmu *Obchod na korze*

a institucích. Stal se prvním děkanem Amerického filmového institutu a deset let byl uměleckým ředitelem Sundance Institutu, který založil americký herec Robert Redford. Dále byl členem Americké filmové a televizní akademie a odborným poradcem Rockefellerovy nadace. Mezi jeho nejznámější spolupracovníky

a studenty patřili mj. Miloš Forman, Vojtěch Jasný, David Lynch, Darren Aronofsky, Paul Thomas Anderson a mnoho dalších. Po roce 1989 se vrátil jako pedagog na pražskou FAMU a roku 1990 byl hostem MFF Karlovy Vary. Jeho první ženou byla herečka Soňa Schulzová, která zemřela na rakovinu v nedožitých 30 letech (1929–1959). Podruhé se oženil s filmovou herečkou Evou Koznarovou. František Daniel zemřel 29. 3. 1996 na infarkt myokardu v kalifornském Palm Springs, kde byl pochován na hřbitově Forest Lawn Memorial Park.

Alice Braborcová

foto © www.imdb.com; Památník Terežín

1891 (135 let)
Vlasta Burian
* 9. 4. 1891
† 31. 1. 1962
český herec, divadelní ředitel, sportovec, král komiků

1911 (115 let)
Anna Masaryková
* 3. 4. 1911
† 18. 3. 1996
česká historička umění, vnučka T. G. M.

1911 (115 let)
Václav Čtvrtek
* 4. 4. 1911
† 6. 11. 1976
český spisovatel, autor příběhů o Rumcajsovi, víle Amálce, kocouru Damiánovi aj.

Nezaměnitelný umělec (100 let)

Český sochař, grafik, restaurátor a pedagog Olbram Zoubek se narodil 21. dubna 1926 v Praze do rodiny bankovního úředníka a učitelky. Významně se zasloužil o rozvoj české architektonické plastiky.

K profesi sochaře se dostal po soukromém studiu modelování a kamenosochařství a posléze na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (1945–1952). Po škole začal pilně tvořit, účastnil se různých soutěží a stal se ve svém oboru úspěšným. Zaměřil se také na restaurátorskou práci, zejména renesanční a kamenné plastiky. V lednu 1969 vytvořil posmrtnou masku Jana Palacha a navrhl náhrobek, který byl záhy Státní bezpečností odstraněn. Zoubek se stal nepohodlným režimem a nemohl vystavovat. V letech 1974–1991 pracoval jako restaurátor na zámku v Litomyšli, kde

Olbram Zoubek, 2012

Retrospektivní výstava Olbrama Zoubka v Jízdárně Pražského hradu, 2014

je v současnosti umístěn soubor jeho soch a plastik. Sochařině se věnoval i v pokročilém věku, vytvořil např. Památník obětem komunismu na pražském Újezdě, sochu Milady Horákové na Smíchovské nebo sochu faráře Josefa Toufara v Zahradce u Havlíčkova Brodu.

Jasana, také sochaře. Po její smrti se oženil s Marií Edlmanovou a narodila se jim dcera Eva. Olbram Zoubek zemřel 15. 6. 2017 v Praze ve vysokém věku 91 let. Jeho popel byl rozptýlen v Praze na Olšanských hřbitovech a v Litomyšli. Alice Braborcová

Zoubkova největší retrospektivní výstava se uskutečnila roku 2014 v Jízdárně Pražského hradu. V roce 2015 byl oceněn titulem Rytíř české kultury. Jeho první ženou se stala sochařka Eva Kmentová, se kterou měl dvě děti, dceru Polanu a syna

Básník undergroundu (75 let)

„Člověk by měl žít tak, aby se nikdy za nic nemusel stydět“. Motto českého básníka, textaře a výtvarníka Pavla Zajička přesně vystihuje jeho životní postoj, který ho dovedl za normalizace až do emigrace.

Narodil se 15. dubna 1951 v Praze a vyrůstal v rodinném domě v Radotíně. Oporu v pozdějších těžkých chvílích měl ve svém otci, podle vlastních slov obyčejném chlapíkovi, vyučeném holiči. Studia na Fakultě stavební ČVUT nedokončil a poté se živil v různých dělnických profesích. Už od mládí měl vztah k hudbě a umění vůbec. V roce 1973 založil s Milanem „Mejlou“ Hlavsou skupinu DG 307 a přešel do undergroundu. Roku 1976 byl odsouzen na rok ve vykonstruovaném procesu společně se skupinou The Plastic People of the Universe za údajně

Pavel Zajiček, 2015

Básnická sbírka Pavla Zajička, s básněmi z let 1993–2012

výtržnictví. Poté podepsal Chartu 77 a v důsledku policejní šikany a nátlaku se rozhodl v roce 1980 emigrovat. Odešel s rodinou nejprve do Švédska, později sám do New Yorku, kde se uplatnil

ve výtvarné a hudební oblasti. Po roce 1989 žil střídavě v Praze a New Yorku, od roku 1995 se přestěhoval natrvalo do Prahy. V Čechách se dále podílel na fungování skupiny DG 307, psal básně, literární a hudební texty, maloval a objevil se i ve filmu v menších rolích ve snímcích Knoflíkáři nebo Anděl Exit. Vzhledem ke zhoršujícímu se zdraví se vzdal veřejného vystupování. Zemřel na zápal plic 5. 3. 2024 v Praze ve věku 72 let. Odešel jeden z nejvýznamnějších představitelů českého undergroundu.

-aba-

1926
(100 let)
Zdenka Procházková-Hartmann
* 4. 4. 1926
† 25. 8. 2021
česko-rakouská herečka a konferenciérka

1936
(90 let)
Jan Sokol
* 18. 4. 1936
† 16. 2. 2021
český filozof, překladatel, vysokoškolský pedagog a politik

1951
(75 let)
Jana Robbová
* 4. 4. 1951
† 4. 8. 1996
česká zpěvačka populární hudby

Historia magistra vitae

28. 4. 1316 (710 let)

Jan Lucemburský udělil **Staroměstským** předkupní právo na **dříví** připravené k podskalskému dřevnímu trhu. Pražští měšťané získali za jeho vlády významná práva, která stabilizovala správu města. Toto právo je nejstarší dochovaný originál královské listiny v Archivu hlavního města Prahy.

28. 4. 1346 (680 let)

Karel IV. získal **podporu** papeže Klementa VI. **pro své zvolení římským králem**, zejména díky jejich úzkým vztahům z francouzského dvora a papežově snaze sesadit Ludvíka Bavora. Papež aktivně podporoval jeho kandidaturu a vyzval kurfiřty k nové volbě, která proběhla v červenci 1346.

30. 4. 1856 (170 let)

Český hudební skladatel, varhaník a dirigent **Jindřich Hartl** (Dobromil Tvrdovič) se narodil 30. 4. 1856 ve Staré Pace († 11. 9. 1900). Jako varhaník a ředitel kůru zkomponoval velké množství chrámové hudby. Vedle toho složil několik oper, operet a orchestrálních a komorních skladeb.

30. 4. 1886 (140 let)

Proběhla **česká premiéra** Wagnerovy **opery Tristan a Isolda** v Praze. První uvedení bylo 10. 6. 1865 v Mnichově. Jde o operu o třech jednáních s libretem od samotného skladatele, které vychází z románu Gottfrieda von Strassburga **Tristan** (úprava středověké legendy Tristan and Iseult).

30. 4. 1916 (110 let)

V noci na 30. 4. 1916 (některé zdroje zmiňují i rok 1915 jako součást tehdejšího Rakousko-Uherska) byl zaveden **v českých zemích poprvé letní čas**. Důvodem byla úspora energie pro válečný průmysl. Následně byl zaveden za druhé světové války (1940–1949) a od roku 1979 platí trvale.

Vlčí mák je symbol vzpomínky na válečné veterány a padlé vojáky, především z 1. světové války, nošený 11. 11. na Den válečných veteránů

Slavná bitva u Zborova, ve které naši vojáci ukázali sílu národa bojujícího za svá práva, ale především ovládnutí Transsibiřské magistrály v létě roku 1918 ukázaly celému světu, že i malý národ dokáže velké věci. A právě tento příběh vypráví unikátní souprava historických vozů, která provádí své návštěvníky lety 1914-1920 a připomíná příběhy našich pradědů. Samotná myšlenka pojízdného muzea vznikla již v době první republiky, kdy legionáři ukazovali v historických vozech, jak oni sami během světové války žili a navazovali na osvědčený vzdělávací model Jana Amose Komenského. Tohoto modelu pak využila Československá obec legionářská, která v průběhu let 2012-2015 zakoupila a postupně zrekonstruovala více než deset historických vozů. Pečlivě vybrané vozy se tak

Legiovlak – nejúspěšnější pojízdné muzeum v republice

Již podvanácté vyrazí napříč naší republikou legionářský vlak. Připomíná jedno z nejslavnějších období našich dějin, kdy byli naši vojáci známi po celém světě.

Legiovlak s historicky věrným doprovodem

Jedeme dál, do další zastávky v dalším městě

V Kouřimi

Zastavení v Zábřehu

Souprava Legiovlaaku je neuvěřitelně členitá

staly jakýmsi průřezem toho, co museli legionáři v Rusku sami organizovat. Návštěvníci Legiovlaaku po zhlédnutí úvodního dokumentu v promítacím voze pokračují do nejtýpčtějšího vozu našich dobrovolníků, takzvané Těplušky. Právě tento vůz byl de facto domovem těchto statečných mužů, měli zde své postele, kamínka a v těchto vozech

literatury a upomínkových předmětů též zjistit, zda jejich předek v legiích nesloužil. Databáze čítající více než 130 000 záznamů se tak pravidelně stává zdrojem zajímavých informací, kterou na oplátku návštěvníci aktivně doplňují. Díky jízdě Legiovlaaku se tak každý rok zaznamená několik tisíc fotografií do této databáze a co více, přibude i několik sto-

prožili někteří i více než dva roky svého života, než v roce 1920 opustil poslední transport přístavní město Vladivostok. Prohlídka pak pokračuje přes salonní vůz, který reprezentuje ubytování našich důstojníků, přes vůz štábní až do zdravotnického vozu. Postupně pak návštěvníci projdou též vozem kovářským, poštovním, krejčovským až do obrněného vozu, kde si mohou prohlédnout výzbroj našich legionářů v podobě těžkých kulometů, ale také děla ráže 76,2 mm. Prohlídka končí v takzvané Plukovní prodejně, kde si mohou návštěvníci kromě zakoupení odborné

Legiovlaak, pojízdné muzeum, Praha-Radotín

Legiovlaak zavírá, přichází soumrak

Co vše víte i nevíte o...

1. Českoslovenští legionáři se účastnili v letech 1914–1920 bitev téměř po celém světě. Především jaké legionáře připomíná Legiovlaak?

- a) francouzské
- b) ruské
- c) italské

2. Naši legionáři v Rusku ovládli na podzim roku 1918 téměř celou Transsibiřskou magistrálu. Kolika vlaky, tzv. Ešalony, naši vojáci disponovali?

- a) 24 vlaky složenými téměř z 1 000 nákladních a osobních vozů
- b) 259 vlaky složenými z přibližně 11 000 vozů
- c) 1 202 vlaky, které postupně odvezly na 70 000 vagonů

3. Kdy se vrátil poslední transport legionářů do Evropy?

- a) 28. října 1918 připlul po Labi do Mělníku
- b) 1. května 1919 do Cuxhavenu
- c) 11. listopadu 1920 do Terstu

Své odpovědi nám pošlete do 10. dubna z www.kampocesku.cz/souteze. Deseti autorům správných odpovědí zašle Muzeum čs. legií a projekt Legiovlaak zajímavé ceny.

výherci, odpovědi

SOUTĚŽE ZA MĚSÍC BŘEZEN 2026

Celkem soutěžilo 523 čtenářů, 282 žen a 241 mužů.

Nejvíce odpovědí přišlo:

- Středočeský kraj: 18,55 %
- Jihomoravský kraj: 11,09 %
- Hl. město Praha: 9,56 %
- Jihočeský kraj: 9,18 %
- Liberecký kraj: 7,84 %
- Moravskoslezský kraj: 7,27 %
- Vysočina: 6,88 %
- Královehradecký kraj: 6,88 %
- Ústecký kraj: 6,69 %

Křížovka s Radiotékou Českého rozhlasu:

tajenka: ... královnou Jizerských hor

soutěžilo: 221 čtenářů; 172 správně; 49 špatně

výherci: Marie Kočvarová, Boskovice; Jan Krejčí, Praha 6; Danuše Čajanová, Stařechovice - Služín

Soutěž o vstupenky do Národního technického muzea v Praze

otázka: Který ze středověkých originálů neobohatil

expozici Středověké stavební stroje v roce 2024?

odpověď: c) původní dlažba z hradu Karlštejn

soutěžilo: 302 čtenářů; 271 správně; 31 špatně

výherci: Irena Poláková, Praha 5; Aleš Kapal, Kolín

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Partnerem křížovky je

Radioteka.cz
Český rozhlas

Velký výběr audioknih, hudebních titulů na CD, LP a knih najdete na jednom místě v e-shopu Radioteka.cz.

Radiotéka doporučuje:

Agatha Christie

Brána osudu

Poslední román královny detektivek a poslední případ detektivní dvojice Tommyho a Pentličky. Z kompletního seznamu díla královny detektivek Agathy Christie lze vyčíst, že příběhem amatérských detektivů Tommyho a Pentličky svou literární dráhu začínala a také končila. Ke svým oblíbeným hrdinům se pak vracela s dlouhými přestávkami po celý život a stárli spolu s ní. Čte Jana Stryková.

Odpovědi na **tajenku křížovky** nám pošlete do 10. dubna z www.kampocesku.cz/souteze nebo www.prazskyprehled.cz/souteze. Tři výherci získají cenu od Radiotéky Českého rozhlasu.

Podmínky soutěže najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky.

křížovka

Za nejromantičtější z českých zámků je ..., která stojí na ostrůvku obklopeném rybníkem. S pevninou ji spojuje kamenný most z roku 1622. I přesto, že zámek vyplňuje ostrůvek téměř beze zbytku, našel se prostor pro malý francouzský parčík.										
POMŮCKA: DPP, OK, YARD	SLEPIČÍ CITOSLOVCE	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY ZPĚVÁKA TESAŘIKA	TĚLOCVIČNÁ POLOHA	POŠKOZENÍ ZVĚŘI	ZDROJ	MAĎAR ZASTAR.	MINISTERSTVO KULTURY ZKR.	CHEM. ZN. RADIA	
PROMĚNADA ZAST.						MAGISTR FARMACIE ZKR.				
ZLOST						HORNÍ KONČETINA SPOJ. VZNIKLÝ ŠITIM				
INICIÁLY HERCE NOVÉHO			JM. REŽIS. KLEINA JM. HER. JONESOVÉ					2. DÍL TAJENKY		NOČNÍ VIDINY
VADA				NA TOTO MÍSTO CITOSL. BOUCHNUTÍ			ČESKOSLOVENSKO POVRCHOVÝ DŮL			
	Č. EXPORTNÍ BANKA TENKÉ FOLIE				BÝV. ZPĚVÁK PEPA ??? VYRÁBĚT LÁTKU					
FOTOGRAFOVAT						DOUPATA ODSTÍN MODRÉ				
JMÉNO HERCEKY DEVĚTÉ						INIC. HERCE VAŠUTA A PODOBNĚ ZKR.				POHÁDKOVÝ PES
ZESILENÝ POPEVEK			MUL ZŘASENÁ LÁTKA					INICIÁLY HERCE FIALY NADŠENÍ		
MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR ZKR.				OPAK OSTŘENÍ TITUL DOKTORA						
ANGLICKÁ DÉLKOVÁ MIRA					DRUH SVETRU ČÁST HRDLA HOVOR.					
	TERÉNNÍ AUTO	LIST PAPIŘU BRKO				VE VĚTŠÍ DÁLCE LUDOLFOVO ČÍSLO				NAŘÍKAT
DOPRAVNÍ PODNIK PRAHA ZKR.				RIDIČSKÝ PRŮKAZ CHRA. KRAJ. OBLAST ZKR.			NÁR. HOKEJ. LIGA ZKR. ČES. ZEM. UNIV. ZKR.			
SPOJKA			SILNÝ PUD INICIÁLY ZPĚVÁKA HLOŽKA					OZNAČ. ČES. LETADEL URANOVÉ DOLY ZKR.		
VYROBĚNÁ V IRSKU SLOVENSKY						NEOBUTÁ				
MOTOR						OZNÁMIT ÚRADUM				

soutěž o vstupenky

museum kampa
nadace jana a medy mládkových

Jaké primární barvy používal Václav Špála na svých obrazech?

a) modrá, červená, bílá a zelená b) černá, hnědá, fialová a žlutá c) oranžová, žlutá, zelená a bílá

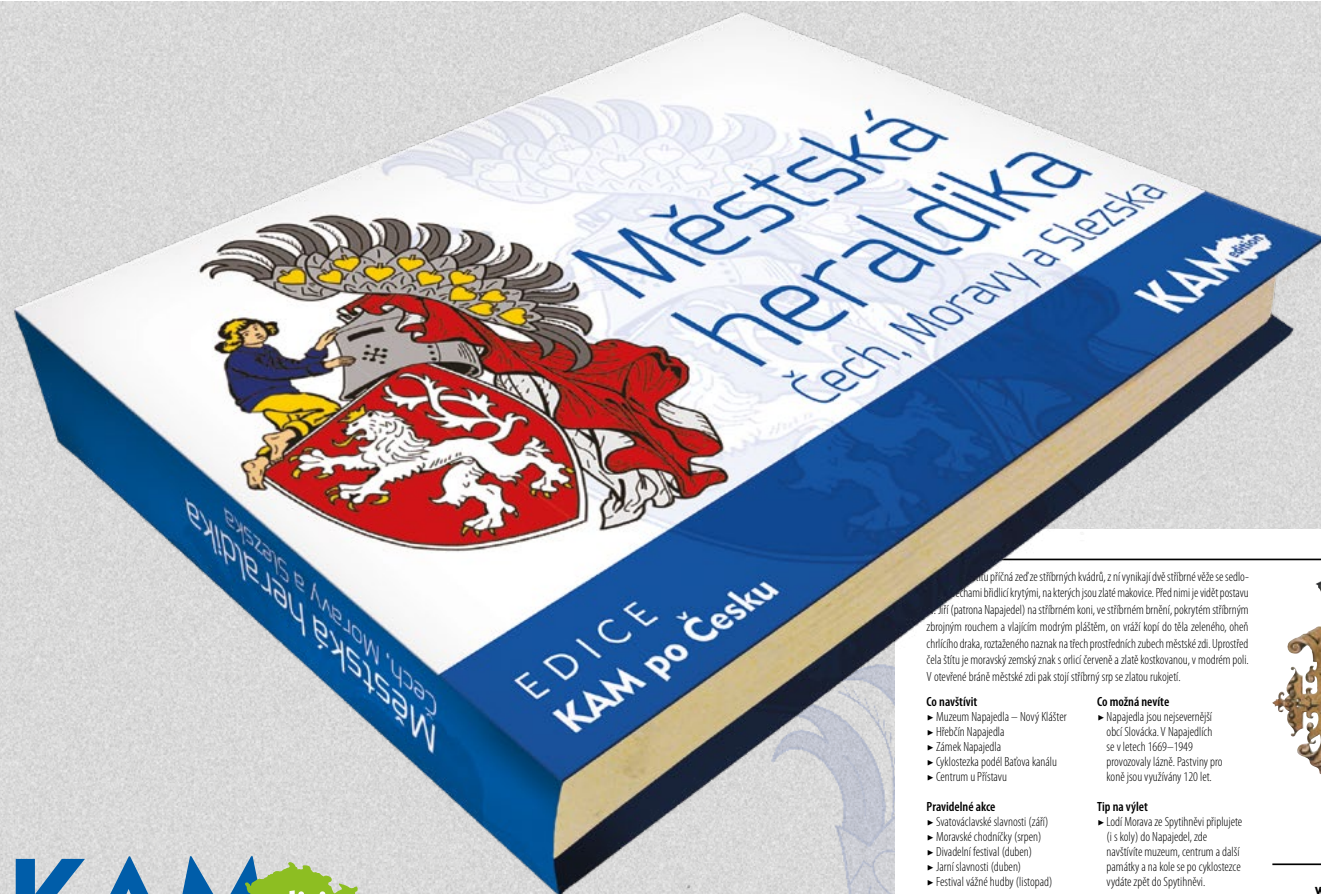
Odpovědi na soutěž o vstupenky zašlete do 10. dubna z www.kampocesku.cz/souteze nebo www.prazskyprehled.cz/souteze. Dva výherci obdrží dvě vstupenky na výstavu Václav Špála: Kytky v Museu Kampa.

Elektronické předplatné na www.prazskyprehled.cz

Městská heraldika

Čech, Moravy a Slezska

Publikace z ediční řady KAM Edition

KAM edition

založeno l. P. 1355

...u příčné zeď ze stříbrných kvádrů, 2 ní vynikají dvě stříbrné věže se sedlo-
...chami bídlící korymbi, na kterých jsou zlaté malovice. Před nimi je vidět postavu
...in (gatrona Napajedla) na stříbrném koni, ve stříbrném brnění, pokrytém stříbrným
zbrojním rouchem a vlnitým modrým pláštěm, on vráží kopí do těla zeleného, oheň
chrličho draka, roztaženého naznak na ttech prostředních zubech městské zdi. Uprostřed
čela štítu je moravský zemský znak s orlicí červeně a zlatě kostkovanou, v modrém poli.
V otevřené bráně městské zdi pak stojí stříbrný srp se zlatou rukojetí.

Co navštívit

- Muzeum Napajedla – Nový Klášter
- Hřebčín Napajedla
- Zámek Napajedla
- Cyklostezka podél Bařova kanálu
- Centrum u Přístavu

Pravidelné akce

- Svatováclavské slavnosti (září)
- Moravské chodníčky (srpen)
- Divadelní festival (duben)
- Jarní slavnosti (duben)
- Festival vážné hudby (listopad)

Co možná nevíte

- Napajedla jsou nejsevernější
obcí Slovácká. V Napajedlech
se v letech 1669–1949
provázely lázně. Pastviny pro
koně jsou využívány 120 let.

Tip na výlet

- Lodi Morava ze Spytihněvi připlujete
(i s koly) do Napajedla, zde
navštívíte muzeum, centrum a další
památky a na kole se po cyklostezce
vydáte zpět do Spytihněvi.

www.napajedla.cz
www.ic.napajedla.cz
www.kknapajedla.cz

V publikaci Městská heraldika Čech, Moravy a Slezska se dozvíte, jaký je aktuálně užívaný znak zhruba poloviny měst České republiky, rok jejich založení (první písemná zmínka), popis znaku, případně legendu o jeho vzniku. Nadčasovými sděleními jsou informace, co ve městě navštívit, pozvání na pravidelně pořádané akce a nechybí ani tipy na doporučený výlet.

Bonusem jsou znaky všech pražských městských částí.

■ vázaná plnobarevná

■ doporučená prodejní cena 250 Kč

CENA pro vás 150 Kč

■ objednat lze přímo v redakci

osobně: Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3

telefonicky: +420 222 944 816-7

+420 602 223 279

e-mailem: redakce@kampocesku.cz

na e-shopu: www.kampocesku.cz/eshop

LUCEMBURKOVÉ

rodokmen LP 998–1458

Lucemburkové jako druhá česká královská dynastie vládli ZEMÍM KORUNY ČESKÉ v letech 1310–1437. Ručně malovaný rodokmen včetně postav a typických detailů pro období gotiky ocení snad každý milovník historie. Rozměr tisku na formát A1 zaručuje dobrou čitelnost i přehlednost. Skvělý dárek, unikátní dekorace, didaktická pomůcka.

KOUPÍTE NA E-SHOPU REDAKCE
www.kampocesku.cz/eshop

poštovní zásilka: 399 Kč (poštovné 100 Kč platí pouze pro Českou republiku)
osobní odběr v redakci: 150 Kč (+ tubus 49 Kč)

- rozměr A1 (594 x 841 mm)
 - baleno do tubusu
 - dodává Česká pošta jako doporučený, pojištěný balík do ruky
- KAM po Česku, Kubelíkova 30, Praha 3

KONEC

neplacené části

ČÍST DÁL
předplatitel